

244

Értekezlet helyett...

A nyomor hajdani otthonának mai élete és mai igényei

Az első magyar városismertető szociográfiai kiállítás 26 évvel ezelőtt rendezték meg a kispesti városházán.

A magyar királyi csendőrség az eseményről a »Nagyméltóságú Belügy-miniszter Urnak« bizalmas jelentést küldött, amelynek egyik részlete így hangzik: »A felhasznált anyag elhelyezése, összeállítása Kispestet, mint a nyomor otthonát és szociális bajokkal küzdő várost állítja a látogatók elé... A kiállítás anyaga alkalmasnak látszik arra, hogy a látogatót a mai társadalmi rend ellen izgassa. — A kiállítás rendezője dr. Jahn Ferenc kispesti lakos, Vörös Segély-orvos.«

Nos, a »nagyméltóságú« azzal intézte el Kispeszt súlyos bajait, hogy — betiltotta a kiállítást és rendőrségi megfigyelés alá helyezte a kommunista orvost... (Később a fasiszták meggyilkolták.)

sig ott csúfítja, szennyezi minden ház környékét. Ez pedig egészségileg és esztétikailag is káros.

— Kádfürdő is nagyon hiányzik kerületünknek —

közli Schuk Sándorné fonónő —, mert nálunk a lakások zöme fürdőszobánélküli. En ugyan megfürdöm a gyárban, de hát sok a nyugdíjasunk is.

Autóbuszbérlet villamos-kényszerrel

A közlekedésről is sokan szólnak. Általános az elégedettség, hogy megindult a 68-as buszjárat és a csúcsforgalomban sürbben közlekedik. De ugyanilyen sűrűtést szeretnének az 51-es busznál is, mert a csúcsidőben oly zsúfolt, hogy sok megállónál tovább rohan. Emiatt húsz perccel is korábban kell munkába indulniuk. Wessely Károly meg különösen furcsa dolgot tesz szövé: az 54/A busz reggel a Traktorgyárig megy, de délután a gyártól kilenc utcával lejjebb indul csak. Aki nek buszbérlete van, az munka után még a zsúfolt villamosra is kénytelen felszállni, hogy a buszig eljusson.

A közlekedés a munkával szorosan összefügg. Schuk Sándorné fonónő ezt egy külön problémával kapcsolatban is érinti. Ő ugyanis sok társával együtt másfél gyűrűsfonó-

gép 750 orsóját kezeli, ami azt jelenti, hogy a neki jutó 17,5 méteres gépoldalnál — naponta körülbelül 35 kilométert gyalogol. Mutatja is dagadt, fájós lábát.

— Napi »gyalogtúránkat« csak a hatórás műszak csökkenthetné, de tudom, hogy ma ez, sajnos, még nem megoldható. Talán ha befejeződik majd a mi öreg Kistextünk most folyó felújítása.

Shuckné nagy örömmel beszél erről s meg is kéri: — Tudja, hogy erre negyedmiliárdot fordítunk?

Tudom, de ennél sokkal jobb, hogy ő is tudja. És az is jó, hogy Kutvölgyi Károlyné varrógépész úgy dicsekszik a Vörös Október Ruhagyárral, hogy az egy hajdani »maszek kócerájából« 3500-as létszámú, modern negyüzemű nőtt.

Ahol a sok tv mellé színházat is kérnek

Akik pedig a televízió miatt a mozi és színház hanyatlásától félnék — örömmel hallanák, hogy a kispestiek három mozijuk mellé újabb mozi, sőt színházat is reklamálnak. Szabó Gábor művezető szerint Kispesztnek és a szomszédos Pestlőrincnek a két kerület határán felépíthető közös színházra lenne szüksége...

Íme, a negyedszázaddal ezelőtt még nyomorgó város, amelynek lakói értekezleteken, meg anélkül is dicsekednek nagy eredményeikkel, de panaszkodnak is még meg-

levő gondjaikról, és elő is állnak új, egészséges igényeikkel. Ez utóbbiaknál nem számít, hogy némelyik csak később valósulhat meg. Sokkal lényegesebb mai igényekben az, hogy messze túlszárnyalják a hajdani szociográfiai kiállítás nyomorkorszakát és vágyakban is elemi szintjét.

Igényeik ugyanis a haza általános fejlődésével együtt emelkedő munkáskerület máig elért eredményei talajáról sarjadnak.

Szenes Imre

Járda, csatorna és „áldás“

Vajon negyedszázad múltán milyen a mai Kispeszt? A hajdani városházán, a mai tanásházán e napokban semmilyen kiállítás nincs, amely széles áttekintést nyújtana a főváros XIX. kerületévé vált, peremváros mai helyzetéről, életéről. És nincs most olyan széles körű népfőntértekezlet sem, ahol az emberek szokás szerint elpanaszolják szűkebb hazájuk bűjait, bajait, problémáit, vagy éppen eldicsékszenek változásaival, eredményeivel. Értekezlet helyett külön-külön beszélgetünk kispesti öslakosokkal arról, mi tetszik nekik mai életükben és mi nem.

Elsőként véletlenül olyan pedagógussal akadtok össze, aki éppen a gyerekei táboroztatásával kapcsolatos sürgős szervezési teendői miatt szabadkozva közli, hogy beszélgetésre csak később érne rá. Ehelyett kezembé nyomja a népfőntér jó formájú kispesti híradóját, a kerület afféle havi újságját — mondván:

— Ebben talán néhány érdekes kerületi dolgot, aminek sokan nagyon örülünk...

Valóban örömteli dolgok: Kispesztben is létrehozta az IBUSZ—TIT Ország—Világjárók Baráti Körét; a lakosság már több mint felének, 36 ezer embernek van takarékkönyve és öt év alatt tízmillió forintból 80 millióra emelkedett betétjük összege; 1958 óta 27 százalékkal nőtt az élelmiszerfogyasztás és 31 százalékkal a ruházati s iparcikkek vásárlása; minden harmadik otthonban már televízió is szól és 616 családnak autója, 725-nek pedig motorke-rékpárja van.

Mindenki hazabeszél...

Zsóka Józsefné ruhagyári gépész elmeséli:

— Annak idején az egykori Vas Gereben utca, a mostani Vörös Október út végén volt a Csérytelep, a szemétkerakodó hely, itt guberálták szegények százai a »Csérykoksztot«; a még eltűzelhető hulladékokat és a talán még használható egyéb dolgokat. Nos, itt most egy gyönyörűen parkírozott, új lakótelep van. Mi is itt lakunk. Nemrég a 68-as buszt is kivezették ideig, itt van a végállomása, és most épül a bölcsőde is. Csak még jobb világot szeretnénk a lakótelepre.

— Mi szeptemberre kapunk szövetkezeti lakást a Nagykőrösi úti szép új lakótelepen — újságolja örömmel Györfi Jánosné varrónő, aki azt is elmeséli, hogy tavaly a tanásháza gyönyörű új házasságkötő termében tartotta esküvőjét. Aztán váratlan fordulattal arról szól: — Jó, hogy a lakótelepünkön van már óvoda, de miért nincs még bölcsőde?

Most veszem észre, hogy bizony hazabeszél... Igaz, itt így vagy úgy — de mindenképp jó értelemben — mindenki haza-

Sokan és nemcsak az utóbbiak közül valók hangsúlyozták örömmel, hogy ma már mind több hajdani sáros mellékutca-ban rendes úttest van, s nyáron portalanítják is, este pedig többfelé neonfény világít. Boda Sándor segédművezető viszont az egykor falusias mellékutca-k járdásításáról beszél elismeréssel, arról, hogy évente 10 kilométernyi aszfalt gyalogjáró épül.

— Úgy vélem azonban, hogy nem elég teraszterüen, mert nem mindig a legforgalmasabb utcák kapnak leghamarabb járdát.

Némelyek azt is kifogásolják, hogy a mellékutakban miért csak az egyik oldalon építenek járdát. De Múlek György mászaki tisztviselő szerint:

— Ez ésszerű, mert egyszerű ügysem lehet felszámolni a múlt hagyatékát, így viszont több utca hamarabb kaphat járdát. És ha az egyik oldalon már mindenütt rendes gyalogút lesz, akkor sor kerülhet a másik oldalra is.

Tapasztalataim szerint az emberek többsége helyesli ezt. Az új utak, járdák mellett mindenki örömmel említi az utcák fásítását és főleg nagyarányú, már 70 százalékos csatornázását is, mert elsősorban ezeken mérik kerületük városiasabbá, kulturáltabbá válását. Persze, akinek az utcájában még nincs csatornázás — bizony, türelmetlenül sürgeti. Szász Gábor géplakatos pedig szükségesnek tartaná:

— Kötelezzék a sok magán-háztulajdonost tetőcsatornázásra is, mert ha már a lábunk nem jár latyakban, akkor a tetőről se kapjunk »áldást«...

beszél. Schramm Lászlóné gyűrűsfonó is, aki ugyan örül, hogy még a Klapka utca 37 alatti ósdi, földszintes házukat is rendezték: csatornázták, konyhát, vécét, mosókonyhát és tussolót kaptak — most mégis azt mondja:

— Jobb lett volna, ha lebontják, mert mind az ott lakó 21 családnak — csak egy-egy kis szobája van. En meg különösen elvágyom innen, mert sem a szüleimnek, sem nekem nem volt még rendes főbérleti lakásom.

Szavaiban a hajdani nyomorból, éhezésközli már kiemelkedett, de a még jobb után inkább áhító kispestiek egészséges, természetes igénye feszül. Ezért említi mindenki örömmel az elmúlt években épült nagy állami áruházakat, és különösen a több évtizedig követelt új s kórházzal párosuló SZTK szakrendelő intézetet. De Wessely Károly géplakatos nagyon hiányolja, hogy Kispeszt erzsébeti részén nincs patika. Szász Gábor lakatos pedig a szemétyűjtéshez zárt edényeket reklamál:

— Most az ócska, nyitott ládákban, kosarakban összezsúfolt szemét a félhetenkénti elszállítá-